

Η αγωγή των παιδιών κατά τον Όσιο Πορφύριο - Για την αγωγή των παιδιών.

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Αγ. Πορφύριος Κausοκαλυβίτης / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες / Ορθόδοξη πίστη](#)

Να πως συμβούλευε τους γονείς για την διαπαιδαγώγηση των παιδιών: «Δεν πρέπει να πολεμάτε τα παιδιά σας, αλλά το σατανά που πολεμά τα παιδιά σας. Να τους λέτε λίγα λόγια και να κάνετε πολλή προσευχή. Η προσευχή κάνει θαύματα. Δεν πρέπει η μητέρα να αρκείται στο αισθητό χάδι στο παιδί της, αλλά να ασκείται στο πνευματικό χάδι της προσευχής. Η σωτηρία του παιδιού σας περνάει μέσα από τον εξαγιασμό το δικό σας. Ο αγιασμός δεν είναι ακατόρθωτο πράγμα, είναι μάλιστα εύκολος, φθάνει εσείς να αποκτήσετε ταπείνωση και αγάπη. Αν θέλεις μπορείς να αγιάσεις και μέσα στην Ομόνοια»²⁰.

Αν τίποτε σχεδόν δεν διορθώνεται στην κοινωνία από γενιά σε γενιά, είναι διότι οι γονείς δίνουν λανθασμένη αγωγή στα παιδιά.

Τους τρέφουν την κενοδοξία από την πρώτη στιγμή, με τα καλοπιάσματα και τους επαίνους. Έτσι, το παιδί γίνεται ένας εγωιστικό και απροσάρμοστο άτομο²¹.

Να πως δίδασκε και συμβούλευε σχετικά ο Γέροντας: ««Έρχονται εδώ εκατοντάδες γονείς και με κλάματα στα μάτια με παρακαλούν να βοηθήσω τα παιδιά τους, γιατί άλλα έμπλεξαν με ναρκωτικά, άλλα με κακές παρέες, άλλα τους βρίζουν, τους ζητούν χρήματα, για να τα χρησιμοποιήσουν στις χαρτοπαιχτικές λέσχες και στα άλλα τυχερά παιχνίδια, και όταν δεν έχουν να τους δώσουν, τους απειλούν και ακόμη και τους χτυπούν! Έτσι φτάνουν οι γονείς να καταριώνται και αυτά και την ώρα και την στιγμή που τα έφεραν στην ζωή!

Έχω δει γονείς, να κλαίνε με μαύρο δάκρυ, για το κατάντημά των παιδιών τους και να λένε, χίλιες φορές να μην τα είχαμε! Γιατί, τότε θα είχαμε ένα καημό και μια στεναχώρια, που δεν θα είχαμε παιδιά, ενώ, τώρα μου λένε έχουμε χίλιους καημούς και άλλες στεναχώριες για τα προβλήματα τα φοβερά, που μας δημιουργούν καθημερινά και ντρεπόμεθα να κυκλοφορούμε στον κόσμο. Γι' αυτό ζητάνε να τους βοηθήσω με τις προσευχές μου, για να σώσουν τα παιδιά τους. Όμως, όταν τους ρωτώ εσείς τι κάνατε, η τι κάνετε τώρα, για να βοηθήσετε αυτά τα δυστυχισμένα πλάσματα, μου απαντούν, σχεδόν, στερεότυπα, ότι δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτα, γιατί ξέφυγαν από τον έλεγχο τους, γιατί ήταν έφηβοι! Ε! Επόμενο ήταν. Αφού αφήσατε όλα τα παιδικά χρόνια ανεκμετάλλευτα και περιμένατε να έλθει η ήβη, για να ασχοληθείτε με τα παιδιά σας, ασφαλώς αυτά τα αποτελέσματα, θα είχατε και θα πρέπει να περιμένετε και χειρότερα. Το παιδί είναι σαν το ζυμάρι. Όσο πιο μαλακό είναι το ζυμάρι, τόσο πιο εύκολα πλάθεται, διαμορφώνεται, διαπαιδαγωγείται και τελειούται. Τώρα, που θυμηθήκατε εσείς, ότι έχετε παιδιά, η μάλλον σας τα θύμισαν αυτά με τις αταξίες τους, τις απαιτήσεις, τις παρανομίες τους και γενικά με την ανήθικη συμπεριφορά τους, τώρα είναι αργά. Πέταξε το πουλάκι. Και αν πετάξει το πουλί, που το είχαμε στο κλουβί δύσκολα πιάνεται, για να μην πω, πως δεν ξαναπιάνεται! Η διαπαιδαγώγηση του παιδιού είναι το Α και το Ω των υποχρεώσεων, που έχουν οι γονείς σ' αυτήν την ανθρώπινη ύπαρξη, που με την θεϊκή συνύπαρξη, φέρνουν στην ζωή! Γονείς, που απέτυχαν να διαπαιδαγωγήσουν το παιδί τους σωστά, θεωρούνται αποτυχημένοι σε όλα! Σε όλα, με ακούτε; Γιατί, αν υποθέσουμε, ότι υπάρχουν γονείς, που αφιέρωσαν όλη τους την ζωή να επεκτείνουν τις βιομηχανικές τους εγκαταστάσεις και να πολλαπλασιάσουν τα χρήματά τους, με αποτέλεσμα να γίνουν μεγιστάνες του πλούτου, ενώ παράλληλα δεν έκαναν τίποτα για την χρηστή διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους, τότε, σας λέω, ότι όχι μόνο

δεν προσέφεραν τίποτε στα παιδιά τους, αλλά ηγωνίστηκαν και κόπιασαν για να δημιουργήσουν τεμπέληδες, ακαμάτες και εγκληματίες! Ναι! Σας το βεβαιώνω εγώ. Εγκληματίες έφτιαξαν! Και ξέρετε γιατί; Γιατί το χρήμα, όταν βρεθεί σε χέρια διεφθαρμένων ανθρώπων, κάνει κακό και στους ίδιους, που το έχουν και στους άλλους, που το στερούνται. Γιατί, οι πρώτοι εξαγοράζουν τους τελευταίους από ανάγκη και τους χρησιμοποιούν σαν άβουλα όντα, όπου, όποτε και για οποιονδήποτε λόγο θέλουν. Πάντως ποτέ για καλό! Δεν έχετε ακούσει που λένε: «Το χρήμα διαφθείρει συνειδήσεις;». Πιο σωστή κουβέντα για τον ρόλο που παίζει το χρήμα στη συνείδηση του ατόμου και ειδικότερα στην εξαγορά της συνειδήσεως των ανθρώπων, από καταβολής κόσμου, εγώ τουλάχιστον, δεν έχω ακούσει. Που πάτε μακριά; Ο Ιούδας δεν πρόδωσε τον Ιησούν μας, για το χρήμα; Για τα τριάκοντα αργύρια; Αυτό δεν σας φτάνει; Δεν είναι αρκετό να σας πείσει για την καταστρεπτική δύναμη που έχει το χρήμα, όταν το χειρίζονται άνθρωποι, που δεν έχουν μέσα τους Θεό; Και αυτοί, που δεν ασχολούνται με τη θείκη διαπαιδαγώγηση των παιδιών τους τι νομίζετε ότι φτιάχνουν; Ιούδες φτιάχνουν! Και αλλοίμονό τους! Γιατί συγκεντρώνουν θησαυρούς εδώ στην γη και αδιαφορούν για τη Βασιλεία των Ουρανών. Εξάλλου, αυτά που συγκεντρώνουν εδώ, ούτε και οι ίδιοι θα προλάβουν να τα απολαύσουν, αλλά ούτε και τα κακομαθημένα παιδιά τους θα μπορέσουν να τα διατηρήσουν. Και ξέρετε γιατί; γιατί οι μεν γονείς έχουν προσβληθεί από ανίατη αρρώστια, που λέγεται φιλαργυρία. Και με αυτή θα πεθάνουν αγκαλιά! Όλα τα άλλα αγαθά, που έδωσε ο Θεός στον άνθρωπο τους αφήνουν αδιάφορους. Επομένως θα πεθάνουν χωρίς να μπορέσουν να τα απολαύσουν! Τα δε παιδιά τους, ανίκανα, όπως τα κατάντησαν, δεν θα είναι σε θέση να τα διατηρήσουν! Γιατί, το να διατηρήσει κανείς τα αγαθά, είναι δυσκολότερο από το να τα αποκτήσει!» 22.

Ο ιερός Χρυσόστομος θεωρεί αυτούς τους γονείς που είναι κολλημένοι στον πλούτο και τα βιοτικά χειρότερους και από τους παιδοκτόνους. Γράφει: «Από πουθενά αλλού δεν προέρχεται η διαστροφή των παιδιών παρά μόνο από το υπερβολικό ενδιαφέρον (των γονέων) για τα βιωτικά. Με το να αποβλέπουν δηλαδή μόνο σε εκείνα και με το να θέλουν να μην ασχοληθούν με τίποτε άλλο, αναγκάζονται να αμελούν μαζί με τη δική τους ψυχή και τα παιδιά. Αυτούς τους πατέρες -και ας μη νομίσει κανείς ότι αυτό που λέω τώρα είναι αποτέλεσμα θυμού- θα τους χαρακτήριζα χειρότερους και από τους ίδιους τους παιδοκτόνους. Διότι εκείνοι χωρίζουν βέβαια το σώμα από την ψυχή, αυτοί όμως φέροντας και το σώμα μαζί με την ψυχή την ρίχνουν στη φωτιά της κολάσεως. Και εκείνο το θάνατο οπωσδήποτε θα τον υποστεί, επειδή υπάρχει ο φυσικός νόμος, αυτόν όμως μπορεί και να τον αποφύγει, εάν δεν το οδηγούσε εκεί η αδιαφορία των πατέρων. Επί πλέον το θάνατο του σώματος θα τον εξαφανίσει εντελώς όταν έλθη η ανάστασις, την καταστροφή όμως της ψυχής, τίποτε πια δε θα μπορέσει να την

εξουδετερώσει. Διότι δεν την ακολουθεί πια η σωτηρία, αλλά είναι καταδικασμένη να τιμωρήται αιώνια.

Ωστε δίκαια θα χαρακτηρίζαμε τους γονείς αυτούς χειρότερους από τους παιδοκτόνους. Διότι δεν είναι το ίδιο να ακονίσει κανείς ξίφος και το να οπλίσει και να το τοποθετήσει στο λαιμό του παιδιού, όσο είναι φοβερό το να καταστρέψει την ψυχή του παιδιού και να την οδηγήσει στην απώλεια. Διότι για μας δεν υπάρχει πιο πολύτιμο από την ψυχή»²³.

Δυστυχώς ασχολούνται οι γονείς με τις επιχειρήσεις τους, την καριέρα τους και ξεχνούν ότι έχουν παιδιά. Ξεχνούν ότι η κύρια αποστολή τους είναι να τα μεγαλώσουν διαπαιδαγωγώντας τα ορθόδοξα, χριστιανικά.

Ο ιερός Χρυσόστομος πάλι, απευθυνόμενος στους γονείς, λέγει ότι, τότε φέρεις επάξια τον τίτλο του πατέρα και της μητέρας, όταν ζήσεις εσύ πνευματικά, αλλά συνάμα βοηθήσεις και το παιδί σου να ένεργοποιήσει την Βαπτισματική Χάρη, να μετανοήσει και να σωθεί.

Δεν είσαι γονιός μόνο όταν γεννάς, αλλά γίνεσαι πραγματικός πατέρας και μητέρα, όταν αναγεννάς πνευματικά το παιδί σου. Τότε «αποκαθιστάς» πραγματικά το παιδί σου, όχι όταν το οδηγήσεις στο γάμο απλώς, αλλά όταν το βάλεις στον δρόμο για τον Παράδεισο: Το μάθεις να εξομολογείται τάκτικά, να εκκλησιάζεται, να κοινωνεί, να ασκείται πνευματικά, να εγκρατεύεται, να προσεύχεται, να μελετά τις Άγιες Γραφές κ.λ.π. Αν δεν καταφέρεις να το σώσεις, κινδυνεύεις και συ να μην σωθείς²⁴.

«Ονομάζεσαι πατήρ» παρατηρεί και ο αγιασμένος σχεδόν σύγχρονος ρουμάνος Πνευματικός π. Αρσένιος Μποκά «των παιδιών σου κατά σάρκα, να είσαι και πατήρ τους κατά πνεύμα. Όχι μόνο να κάνης την απλή γέννησι σαν πατέρας, αλλά προπαντός να τους δώσης την καλή αγωγή στο πνεύμα της ορθοδόξου πίστεως. Έμαθες να γεννάς παιδιά; Τώρα να τα παιδαγωγήσεις όπως πρέπει, για να φέρης με αξία το όνομα του πατρός.

Όχι μόνο η κυοφορία του παιδιού στην κοιλιά σου σε κάνει μητέρα, αλλά η καλή χριστιανική αγωγή των παιδιών σου. Ο πρώτος λόγος που θα ειπής στο παιδί σου να είναι για τον Θεό, στον οποίο χαρίζεται και το πρώτο χαμόγελο του παιδιού σου.

Όταν γεννάται ένα παιδί, η μητέρα δίνει στον κόσμο ένα άνθρωπο και στην συνέχεια πρέπει δι' αυτής να δώση ο ουρανός ένα άγγελο. Η καλή ψυχική κατάσταση των παιδιών εξαρτάται κατά μέγα μέρος από την αγία επίδρασι την οποία έχει η μητέρα επάνω τους.

Δώστε μας τις καλύτερες μητέρες (ταπεινές και πιστές στον Θεό) και θα σας δώσουμε τους καλύτερους ανθρώπους.

Δεν υπάρχει καμία ανώτερη τέχνη από την τέχνη της αγωγής. Ο,τι αγωγή θα δώσουν οι γονείς στα παιδιά τους, στην νηπιακή τους ηλικία, απ' αυτή συνήθως θα εξαρτηθεί, αν θα γίνουν ευάρεστα στον Θεό.

Οι γονείς θα τιμωρηθούν όχι μόνο για τις αμαρτίες τους, αλλά και για τα παιδιά τους, τα οποία δεν τα ανέθρεψαν με το πνεύμα της ευλαβείας και της πίστεως στον Χριστό.

Γονείς οι οποίοι δεν μεγαλώνουν τα παιδιά τους όπως πρέπει, δηλαδή χριστιανικά, τα γεννούν μόνο για μια παροδική ζωή, σωματική, και τους ανοίγουν την πόρτα για τον αιώνιο θάνατο, την κόλαση.

Να είσαι πρώτα εσύ ο ίδιος, αυτό που θέλεις να κάνεις στον άλλον. Εάν θέλεις να διδάξεις τα παιδιά σου, δίδαξε πρώτα τον εαυτό σου εν πνεύματι του Θεού»²⁵.

Ερωτά δε ο ιερός Χρυσόστομος τον πατέρα που είναι υποδουλωμένος στα πάθη του: «Πως θα μπορέσεις να διορθώσεις τον γιο σου, να δώσεις τις πρέπουσες συμβουλές σε άλλον που είναι αμελής, αφού συ ο ίδιος, που βρίσκεσαι σε προχωρημένα γηρατειά, κάνεις τέτοιες ασχήμιες;

Αυτά τα λέω και επικρίνω τους ηλικιωμένους, όχι για να απαλλάξω από κάθε κατηγορία και μομφή τους νέους, αλλά μέσω των πρώτων να προφυλάξω τους δεύτερους.

Πως λοιπόν ο πατέρας θα μάθει στους άλλους να συγκρατούν αυτό το πάθος τους, την αυθάδεια και την οργή, όταν ο ίδιος δεν έχει μάθει να συγκρατείται.

Μάλλον εμείς πρέπει να έχουμε παιδαγωγούς και όχι εκείνα, δηλαδή τα παιδιά, αφού τα λάθη τους δεν μπορούν να είναι μεγάλα, ενώ τα δικά μας είναι πάρα πολύ μεγάλα. Όλη η κακία των παιδιών μας προέρχεται από την δική μας αμέλεια και επειδή δεν τα οδηγούμε απ' την αρχή και από την μικρή ηλικία στον δρόμο της ευσεβείας»²⁶.

Συνήθως οι γονείς φροντίζουν ώστε τα παιδιά τους να μορφωθούν μόνο κοσμικά χωρίς να φροντίζουν για την χριστιανική κατήχησή και αγωγή τους

Ο σύγχρονος Άγιος Λουκάς Κριμαίας παρατηρεί ότι δεν πρέπει να περιορίζεται η μόρφωση και η αγωγή των παιδιών «στην έξωθεν σοφία, στην σοφία αυτού του κόσμου» όπως γίνεται συνήθως. Θα πρέπει τα παιδιά «να μαθαίνουν ταυτόχρονα

την άνωθεν σοφία και την ανώτατη αλήθεια. Να μαθαίνουν το νόμο του Θεού και τις εντολές του Χριστού, να μαθαίνουν την ευλάβεια, πως να έχουν πάντα την μνήμη του Θεού και την σωστή χριστιανική οδό. Μόνο τότε δεν θα χαθούν τα παιδιά σας στις οδούς της ανθρώπινης σοφίας, μόνο τότε πάνω απ' όλα θα έχουν πάντα την χριστιανική σοφία, την γνώση του Θεού. Μ' αυτό τον τρόπο λοιπόν πρέπει να διαπαιδαγωγούμε τα παιδιά μας. Θα δώσετε λόγο ενώπιον του Θεού για τα κακά παραδείγματα που δίνετε στα παιδιά σας, για τους καυγάδες που γίνονται μπροστά στα μάτια τους, για τις φλυαρίες που ακούνε να λέτε. Αν εσείς οι ίδιοι το κάνετε αυτό τότε τα παιδιά σας τι μπορούν να μάθουν από σας;»²⁷. Τα παραστρατημένα παιδιά προξενούν μεγάλες θλίψεις και πειρασμούς πρώτα απ' όλα στους ίδιους τους γονείς τους.

Πολλοί γονείς φθάνουν στο σημείο να καταριούνται τα παιδιά τους, έλεγε ο Γέροντας Πορφύριος και εύχονται να μην τα είχαν, εξ' αιτίας της κακής διαγωγής τους. Αυτή όμως οφείλεται στην κακή διαπαιδαγώγηση η και στην τελεία απουσία διαπαιδαγώγησης από τους ανάξιους αυτούς γονείς²⁸.

συνεχίζεται...

Ιερομόναχος Σάββας ο Αγιορείτης

20 http://www.phys.uoa.gr/~nektar/orthodoxy/gerontikon/porphyrios_sayings.htm, αποσπάσματα από το βιβλίο του Κ. Γιαννιτσιώτη: Κοντά στο γέροντα Πορφύριο.

21 Γίνεται άτομο και όχι πρόσωπο διότι πρόσωπα γινόμαστε μόνο όταν αγαπήσουμε ανιδιοτελώς τον Θεό και τους άλλους. Αυτό γίνεται μόνο όταν ζήσουμε σύμφωνα με τις επιταγές της Ορθόδοξης Ιεράς Παράδοσής μας (ζώντας σωστά μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία).

22 Καλλιάτσου Ανάργυρου, Ο Πατήρ Πορφύριος: Ο Διορατικός, Ο Προορατικός, Ο Ιαματικός, Στ έκδοση, σελ. 136-140.

23 Ιερού Χρυσοστόμου, Προς τους πολεμούντας τοις επί το μονάζειν ενάγουσιν, Γ ΕΠΕ 27, 456-470. PG 47, 352-356)

Από το βιβλίο: ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ Χρυσοστομικός Άμβων Γ , «Ο ΓΑΜΟΣ, Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥΣ», Έκδοσις: Συνοδία Σπυρίδωνος Ιερομονάχου, Νέα Σκήτη Αγ. Όρους,

http://eisdoxantheou-gk.blogspot.com/2011/10/blog-post_10.html

24 Ιερομοναχου Σάββα Αγιορείτου, Η θεραπεία της ψυχής κατά τον Γέροντα Πορφύριο, Β έκδοση σελ. 111-116.

25 Γέροντος Αρσενίου Μπόκα, Ρουμάνου πνευματικού, Βίος Λόγοι Νουθεσίες, Θεσσαλονίκη 2004, Εκδόσεις: Ορθόδοξος Κυψέλη, arnion.gr, http://orthodoxigynaika.blogspot.gr/2012/10/blog-post_1.html

26 Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Πως θα μπορέσεις να διορθώσεις το γιο σου; <http://1myblog.pblogs.gr/tags/agogi-neon-gr.html>

27 Αγίου Λουκά Κριμαίας, Διδαχές, εκδ. «Ορθόδοξος Κυψέλη» Θεσσαλονίκη, <http://www.orthodoxos.com.gr/phpBB3/viewtopic.php?f=22&t=2780#p16790>

28 Πρβλ. Καλλιάτσου Ανάργυρου, Ο Πατήρ Πορφύριος: Ο Διορατικός, Ο Προορατικός, Ο Ιαματικός, Στ έκδοση, σελ. 137.

Πηγή: hristospanagia3.blogspot.gr